

III. TREŚCI NAUCZANIA

Przedmiot	Treści nauczania z podstawy programowej	Treści wykraczające poza podstawę programową	Realizacja		
			Szkoła	Uczelnia wyższa	Inne
Matematyka	1.7. Stosuje obliczenia na liczbach wymiernych do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym, w tym do zamiany jednostek (jednostek prędkości, gęstości itp.).	Odkrywa wzory lub reguły dotyczące zagadnień arytmetycznych i algebraicznych w sytuacjach praktycznych.	X	X	
			X	X	X
	5.4. Stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym, np. oblicza ceny po podwyżce lub obniżce o dany procent, wykonuje obliczenia związane z VAT, oblicza odsetki dla lokaty rocznej.	Rozwiązuje zadania z wykorzystaniem pojęcia stężenia molowego. Podaje inne sposoby wyrażania stężeń. Rozwiązuje zadania z wykorzystaniem pojęć inflacja i deflacja.	X	X	
			X	X	
7.7. Za pomocą równań lub układów równań opisuje i rozwiązuje zadania osadzone w kontekście praktycznym.	Rozwiązuje układy równań różnymi metodami np. przeciwnych współczynników czy metodą graficzną.	X	X		
		X	X		

9.1. Interpretuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów słupkowych i kołowych, wykresów.	Dokonuje prognoz na podstawie przedstawionych danych w postaci tabel, diagramów słupkowych i kołowych, wykresów.	X X	X	X
9.2. Wyszukuje, selekcjonuje i porządkuje informacje z dostępnych źródeł.		X		
9.3. Przedstawia dane w tabeli, za pomocą diagramu słupkowego lub kołowego.	Używa programów komputerowy do przedstawiania danych w różnej postaci.	X X	X	
9.4. Wyznacza średnią arytmetyczną i medianę zestawu danych.	Rozumie pojęcie centyla. Wyznacza wartość centyla na wybranej grupie danych.	X X X	X	
10.16. Rozpoznaje pary figur symetrycznych względem prostej i względem punktu. Rysuje pary figur symetrycznych.	Opisuje własności oraz zależności par figur symetrycznych względem prostej i punktu w różnych sytuacjach praktycznych.	X X		
10.17. Rozpoznaje figury, które mają oś symetrii i figury, które mają środek symetrii. Wskazuje oś symetrii i środek symetrii figury.	Opisuje własności oraz zależności par figur które mają os i środek symetrii w różnych sytuacjach w różnych sytuacjach praktycznych.	X X	X X	

		Wyjaśnia pojęcia fraktala.	X	X	X
		Wskazuje przykłady fraktali w przyrodzie.	X	X	X
	11.1. Rozpoznaje graniastosłupy i ostrosłupy prawidłowe.	Rozróżnia bryły platońskie.	X	X	X
		Tworzy modele brył platońskich.	X	X	
		Omawia historyczne okrycia dotyczące brył i figur płaskich.	X		
Fizyka	1.3. Podaje przykłady sił i rozpoznaje je w różnych sytuacjach praktycznych.		X	X	X
		Przedstawia graficznie przykłady sił w różnych sytuacjach praktycznych.	X	X	X
	1.9. Posługuje się pojęciem siły ciężkości.		X		
		Wymienia, od czego zależy wartość siły ciężkości.	X	X	X
	2.1. Wykorzystuje pojęcie energii mechanicznej i wymienia różne jej formy.		X	X	
		Opisuje metody wytwarzania i przesyłania energii.	X	X	
		Definiuje pojęcia: odnawialne i nieodnawialne źródła energii.	X		X
		Omawia budowę i zasadę działania turbiny wodnej.	X		X
		Buduje model turbiny wodnej i hydroelektrowni.	X		

2.2. Posługuje się pojęciem pracy i mocy.	Porównuje moce urządzeń wykonujących taką samą pracę w różnym czasie i wykonujących różną pracę w tym samym czasie.	X	X	
2.5. Stosuje zasadę zachowania energii mechanicznej.	Omawia gdzie w praktyce wykorzystywana jest zasada zachowania energii.	X	X	X
2.7. Wyjaśnia związek między energią kinetyczną cząsteczek i temperaturą.	Wyjaśnia prawidłowość związaną z wartością energii kinetycznej cząsteczek gazów w jednakowej temperaturze.	X	X	
	Wyjaśnia zasadę działania turbiny parowej.	X		X
2.9. Opisuje zjawiska topnienia, krzepnięcia, parowania, skraplania, sublimacji i resublimacji.	Poszukuje nietypowych sposobów przechowywania lodu.	X	X	
3.1. Analizuje różnice w budowie mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów.	Porównuje nietypowe właściwości wody do właściwości innych substancji.	X	X	
3.3. Posługuje się pojęciem gęstości.	Projektuje oraz wykonuje doświadczenia badające w różnorodny sposób gęstość.	X	X	

	3.6. Posługuje się pojęciem ciśnienia (w tym ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego).	Projektuję doświadczenia, w których bada, od czego zależy ciśnienie w tym hydrostatyczne i atmosferyczne. Opisuje rolę ciśnienia w budowie różnych urządzeń np. w hydroelektrowniach.	X X X	X X	X
	3.7. Formułuje prawo Pascala i podaje przykłady jego zastosowania.	Projektuje doświadczenia oraz wykonuje urządzenia np. za pomocą, których bada prawo Pascala. Opisuje i wyjaśnia zasadę działania prasy hydraulicznej.	X X X	X X	
	3.9. Wyjaśnia pływanie ciał na podstawie prawa Archimedesesa.	Proponuje doświadczenia przedstawiające warunki pływania ciał.	X X	X	
Chemia	1.3. Obserwuje mieszanie się substancji; opisuje ziarnistą budowę materii; tłumaczy, na czym polega zjawisko dyfuzji, rozpuszczania, mieszania, zmiany stanu skupienia; planuje doświadczenia potwierdzające ziarnistość materii.			X	

	2.5. Definiuje pojęcie izotopu, wymienia dziedziny życia, w których izotopy znalazły zastosowanie; wyjaśnia różnice w budowie atomów izotopów wodoru.		X		
	4.4. Pisze równania reakcji otrzymywania: tlenu, wodoru (np. rozkład wody pod wpływem prądu elektrycznego).	Obserwuje proces rozkładu wody pod wpływem prądu elektrycznego.	X	X	
	5.1. Bada zdolność do rozpuszczania się różnych substancji w wodzie.	Rozróżni proces rozpuszczania od roztwarzania	X X		
	5.2. Opisuje budowę cząsteczki wody; wyjaśnia, dlaczego woda dla jednych substancji jest rozpuszczalnikiem, a dla innych nie; podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się w wodzie, tworząc roztwory właściwe; podaje przykłady substancji, które nie rozpuszczają się w wodzie, tworząc koloidy i zawiesiny.	Sporządza nienasycony i nasycony roztwór danej substancji w określonej temperaturze . Wyjaśnia pojęcia: faza rozproszona, faza rozpraszająca, zół, żel, aerozol, dym, piana, areożel, emulsja	X X	X	
	5.3. Planuje i wykonuje doświadczenia wykazujące wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałych w wodzie.	Poszukuje informacji na temat rozpuszczalności substancji w innych rozpuszczalnikach niż woda	X X	X	

	5.4. Opisuje różnice pomiędzy roztworem rozcieńczonym, stężonym, nasyconym i nienasyconym.		X		
	5.7. Proponuje sposoby racjonalnego gospodarowania wodą.	Zapoznaje się z prowadzeniem gospodarki wodno – ściekowej w najbliższej okolicy – np. poprzez uczestnictwo w wycieczce do oczyszczalni ścieków.	X	X	
			X	X	X
	6.8. Interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyn kwasowy, zasadowy, obojętny).	Określa pH wody pochodzącej z różnych źródeł, np. rzecznej, wodociągowej itp.	X	X	
			X	X	
	7.5. Wyjaśnia pojęcie reakcji strąceniowej; projektuje i wykonuje doświadczenie pozwalające otrzymywać sole w reakcjach strąceniowych.	Wykonuje doświadczenie pt. „Strącanie osadów z wody naturalnej” – doświadczenie możliwe do wykonania na uczelni.	X	X	
		Wykonuje doświadczenie ilustrujące efekt Tyndalla w wodnym roztworze białka; tłumaczy obserwowane zjawisko.	X		
		Opisuje obieg wody w przyrodzie.	X	X	
		Wyjaśni co oznaczają określenia „woda twarda”, „woda miękka”. Bada twardość wody (w różnych próbkach)	X	X	
		Wymienia stacje uzdatniania wody oraz oczyszczalnie ścieków	X		X

